

Tyra.

Nigidus.

Per Mariam
in devo-
tione & ora-
tionis bello
Deum ipsi
quodammo-
sto supera-
mus & vin-
cimus.Richard.
Laur.Eccles.
c.29.Lectiones
variae.Maria pug-
nans pro
suis inimi-
corum om-
nia arma
retundit, &
superando
deturbat.Richard.
Laur.
Psalm.43.

omni bello, sive cum Diabolo (ex Rabbinis, apud nostrum Lyranum, malus Angelus fuit, qui cum Jacob luctabatur;) sive cum Angelo, sive cum ipso Deo, esse invocandum Deipara bellatrix nostræ subsidium, ejusque meritorum arma ad trophæum. Prevalebis enim omni in certamine, si armata hac nostra Debboræ, Bellonæ, Minervæ aut Pallade comiteris. Prævaluitne Jacob in lucta illa? (interrogat Nigidus in suo hortulo deliciar. opusc. 4. serm. 1. de lachrymis Mariae.) Prævaluit, sed in Aurora adhuc ipsa, qua pro ipso stetit. Et longè infra pergit: Et Aurora quidem mundo atque unicuique nostrum cum Deo pugnanti, & benedictionem eternitatis poscenti Virgo ab initio fuit. Ergo si vel cum ipso Deo pugnantibus, pro gloriæ lauro obtinenda, Maria quæ bellatrix præstat auxilium, quanto magis contra dæmones & hostes infestissimos prævalebit, qui Deipara bellatrix nostræ fuerit patrocinio suffultus.

Ideò apposite in Maria Fidelium Bellona & protectricis validæ laudes Rhotomagensis Presbyter lib. 2. de laudib. B. Marie, col. 91. litt. D, adducit illud Ecclesiastici oraculum c. 29. vers. 16. dicentes: Super scutum potenteris, & super lanceam adversus inimicum tuum pugnabit. Variæ lectiones alia sic transferunt Sapientis sententiam: Super clypeum validum, & super hastam robustam pro te decertabit, atque murus, sive arx munitioni tibi erit ad bellum, tutumque præsidium. Quasi dicat: Sic nos diligit ductrix atque bellatrix nostra Maria, sic nos in præliis tum spiritualibus, tum temporalibus protegit ac defendit ab hostibus, adversus inimicos nostros decertando; ut omnium nostrorum hostium arma, clypeos, tela, jacula, gladios, lanceas hastasque subjiciendo & deturbando, videatur super hastas ascendere, per mediumque armorum intrare. Hispanè enim de impavido ac strenuo duce pugnante sic solet dici: Metiose por entre todas las lances, por defender à los suyos. Consequenter sic Mariam idem ibidem litt. C, col. 90. & deinceps Richardus alloquitur cum Psalmista psalm. 43. canente: In te inimicos nostros ventilabimus cornu, & in nomine tuo spernemus insurgentes in nobis. S. Hieronymus legit: Concubabimus adversarios nostros. Immò etiam & spernemus, premens Lorinus testatur, quod genus victoriae gloriose importat. Pergit inibi sparsim datus Laurentinus pro nostra Deipara bellatrice. Si servierimus ei, possumus illud dicere Psalmi, In te, id est in virtute nobis à te data, à Filioque impetrata, inimicos nostros, scilicet carnem, mundum, & diabolum, ventilabimus, id est, quasi paleam dejiciemus: cornu, id est, fortitudine Christi in te incarnati (cornu pars aciei dexteræ vel sinistra in exercitibus appellatur.) Et in nomine tuo, id est, in virtute nominis tui, quod est Maria; vel in virtute tua nominabili, spernemus insurgentes in nobis, gloriose victoriae genere: spernemus, inquam, non presumentes de nobis, sed de adjutorio tuo, &c. Hæc Richardus. Profectò si in solo Maria nomine perduelles nostros concubare valemus, quanto plus ejus juvamine & auxilio? Messenii olim Græcorum populi in Peloponneso, propter suum nomen in præliis validum & famam celebre, in vexillis, in suisque clypeis M, litteram sculptam atque descripatam portabant ad terrorem adversariorum. Igitur si tuum Nomen, & Maria, vel dæmones ipsi horrent, contremiscuntque ad ejus solummodo prolationem: securè in tuo nomine, vel in una ejus littera M, inimicos nostros ventilabimus, concubabimus, subjiciemus & spernemus. Idem Laurentinus ubi suprà, col. 90. litt. B, sic habet: Ideò potest ei (scilicet Mariæ) securè dicere, qui devotè servit ei, illud Job 17. Pone me juxta te, & cujusvis manus pugnet contra me. Nec intortè adaptabitur Mariae Dei Matri id, quod D. Chrysostomus super illud, Si Deus pro nobis, quis contra nos? ad Romanos 8. vers. 31. tom. 4. scribit de divina Sapientia Dei homilia 15. his verbis: Etenim Maria dominum orbis contranos, & tyranni, & populi, & cognati, & cives; sed tandem hi contra nos cùm stent, tantum ab eo ut nobis intromodent, ut vel nolentes, coronarum nobis authores existant, & bonorum infinitorum procuratores, ipsa Dei Matre (pro Sapientia) illorum infidias in nostram salutem ac gloriam

D. Hieron.
Lorinus.Rich. &
S. Laur.In Maria,
veluti pa-
leam hostes
nostros ven-
tilabimus: &
gloriose
victoria
victoriam.Pier. Valer.
lib. 42. fol.
314.Messenii in
clypeis &
vexillis M,
litteram ad
terrendos
hostes exar-
rabant &
pingebant.Rhotom.
Presbyt.Arab. lect.
Varia lect.
aliqui.S. Thomas.
Romani
scuto ute-
bantur pro
corona in
triumphis.

gloriam vertente. Ergo coronarum autores ipsi sunt inimici nostri, qui dum Maria nos protegit & conduce, victoriarum tesseris nos in coronis ornant. Hinc Maria appellatur à Buteo in hymno Græco, folio 138. Coronaria certantium: nam etiam à noalentibus adversariis nos coronari ipsa Virgo præliatrix studeat, non silit in hoc, nec in hoc solo nostro congaudet triumpho, nisi & ipsa coronaria sit nostra suâ manu ferta conficiens, ut subactis hostibus, clientulos suos coronet. Salutem igitur bellatricem & coronariam nostram Joannis Geometrae verbis in Hymno 4. Græco:

Salve quæ facis ut belli victoria
detur

Fortibus armigeris munere Virgi-
neo.

Salve præsidium urbanum: tu mo-
nibus hostes
Arce's, & moles concutis horri-
ficas.

170.

Palms. 5.

Aliqui.

S. Thomas.
Romani
scuto ute-
bantur pro
corona in
triumphis.

Gaudemus igitur in sacra nostra bellatrix Deipara, quam nobis Deus ipse dedit non solum in præsidium nostrum coronarium, per quam vel ab ipsis hostibus noalentibus in spirituali & temporali coronem certamine; sed ut etiam ipsa Virgo suorum sit armâ ad prælium, corona ad triumphum. Psalm. 5. vers. 13. nomine Justorum Psaltes Deo nostro reppendit grates, ob arma, scutum, & coronam acceptam in spirituali certamine, suorumque præceptorum observatione: Scuto bone voluntatis tuae coronasti nos. Arabicus, Et veluti armis latissima coronasti nos. Aliqui apud nostrum Haye sic habent, Ut benevolentia ceu palma corones. Ecce in armis ipsa & scutum, interveniente voluntate divinâ, deserviunt simul pro corona & palma certantibus. Consuetudo enim fuit Romanis antiquitus (scribit S. Thomas Aquinas super eundem Psalmum quintum) ut scutis rotundis, & in illis habeant spem victoriae: & quando triumpabant, illomet scuto utebantur ut corona. Clamat igitur nunc Psaltes: Ad modum præariantur, pro scuto nostro ad excutienda inimicorum tela, simulque pro palma victoriae, & pro triumphi nostri corona, quæ nos simul defendit, ac insigni trophæi

tesserâ ornat, habemus bonam voluntatem tuam. Et quæ est hæc Dei bona voluntas personaliter sumpta, nisi Maria? Ad Mariam enim dictum fuit à Domino Isaia 62. vers. 4. Ri-

Rich. à
S. Laur.
Isaia 62.

chardò à S. Laurentio lib. 10. de laudib. B. Marie, col. 589. litt. A, teste: Vocaberis voluntas mea in ea. Sic enim complacuit sibi in Maria Deus, ut ei concederit simul scutum esse, palmam & coronam certantium in Ecclesia sancta sua. Enimvero eo ipso quod Maria bellatrix nostra est, & indubia Victoria præliorum, præstantibus est simul scutum & arma dilectis ad pugnam; à certitudine eventus, suum ob ducatum atque præsidium, jam ipsos ut triumphantes ornat palmâ, ac simul ut vñtores coronat. Nostrum firmat lemna Minorita noster Franciscus Ossuna serm. 36. Dominica in Ossunensis. Passione, tom. 2. Dominicar. in invocatione ad Virginem, hisce verbis: Scuto bona voluntatis tuae coronasti nos. Scutum hoc, fratres mei, Beata Virgo est, que viatores protegit; nam triumphantes diadematè coronantur: militantes autem coronantur scuto Virgineo, ut captent Victoriam ex manu feminæ, que nobis est auxilium & corona. Scutum ergo est Maria, cùm suos protegit; corona vero est, cùm eos premiat. O scutum felix, quo Deus ipse vincitur; & nos feliciter coronamur!

Preme verba illa Minoritæ, Militantes autem coronantur scuto Virgineo, ut captent victoriam de manu feminæ. Si adhuc in bello milites certant Virginem protecti scuto; eccejam ipso coronantur scuto, ut triumphantes de victoria laureati? Si præariantur ut captent victoriam, quare quasi jam obtentâ præproperè coronantur? Sanè quia ex manu feminæ, scilicet Mariae (sicut olim de manu Debore vel Jahelis,) erat excipienda victoria. Idcirco Virgo sacra bellatrix trophæi conscientia, & bene instructa de triumpho, suos devotione, bonaque conscientia certantes milites cum armat ad prælium, tunc coronat, utpote suorum coronaria certantium: tunc etiam ornat insigni palmâ victorum, quia & ipsa etiam, ut alibi dicebamus, palma victorum est.

Bellonam nostram, sacratissimamque bellatricem Mariam supra n. 167. jam vidimus armatam, sive ornatam Q. 3 vici

viātricem, non quidem hostium trophæis, aut inimicorum spolis, sed ipsorum vincentium & victorum hieroglyphico, nempe stellis (quæ olim adversus Sisaram pugnaverunt & vicerant) coronatam, vestitam *Sole*, *Lunaque* calceatam. Sanè non propter Mysterium aliud, nisi quia *Maria* etiam *Sol* est ad reportandas victorias, & *Luna* ad obtinendos felicissimos pro nobis triumphos. Non dum satis enucleatam reperies *Iosue* victoriam à Patribus, quando quinque insequendo Monarchs, ad novam Solis illius diei lucem *Jesuadæ* triumphavere phalanges, ipso duce sic majori imperante cœlesti lampadi: *Sol contra Gabaon ne movearis, & luna contra vallem Aialon*, ut habeatur *Iosue cap. 10. vers. 12.* Mira res ad vocem tonantis ducis Fide imbuti divina, steterunt *Sol* & *Luna*, donec ulcisceretur se gens de inimicis suis, ut legitur *ibidem*, vers. 13. Hucusque juxta allegoriam, in *Sole* Christum, in *Lunaque Mariam*, quorum virtute hæc fuit reportata victoria, intelligi audivimus. Ast si *Maria eleæta ut Sol*, mysticè in Ecclesia resplendens nos illuminat, ecur ipsa, quæ *Sol* stans pro suis ad conflictum, non laudabitur ut adjutrix *Iosue* præpliantis atque *Vincentis*: Vox *Iosue*, juxta lectionem Syriacam, hæc fuit: *Sol feste gradum. Vox Placidi ad Deiparam omnino similis sic opuscul. 3. in Meditationib. tonebat: O Maria, fiste tu Sol aureus iste, quem video; te enim representat & loquitur.* Sta igitur protius splendidum cœli dimicans lumen: *feste*, ne movearis adversus nos *Sol*, qui lucem parturis inaccessibilem. Tu *Luna* es, & simul *Solis Mater*: quid quod non solum quæ *Luna* in valle *Aialon* tua humilitatis detenta, præstes victoriam, si simul quæ *Sol* illuminas diem, & lucem diei multiplicas ad splendorem prælianum, ut imperialis trophyum? Non enim, ô sacra Bellona, fuit te potentior *Iosue*; immo & tu ipso validior existis, quæ bellatrix *Solem* detinens, ejusque radios multiplicans ad victoriam. Id satis clare docuisti, id probasti, quum validissimus ille militia S. Iacobi magister, & celeberrimus Dux *Pelayus Correa*, tuo auxilio & juvamine Maurorum

*Iosue cap. 10.**Ibidem.*

Syrus.
Placid.
Nig.
Maria in materiali
Sole depic-
ta Sol se
stans pro
suorum
victoria.

infestas prostravit atque devicit cœteras, alta voce dicendo: *Maria, ten- tu dia*; scilicet: *Maria, tuum detine diem.* Solis igitur, ô Virgo, tenuisti rotas, igneique Solis currus, equorum revinxisti habendas ac tenuisti lora, donec ulcisceretur gens nostra, Saracenis Maurisque omnino profligatis atque devictis. Historiam referens R. P. Ioannes Talabrensis lib. *Joan.* 13. *sua historia*, sic de ipso loquitur *Duce: Ipse adem Tudiæ ad Mariano- rum montium râdices, Divæ Maria no- mine sacrâ, à fundamentis extru- rat victoriae monumentum, quam supe-rioribus annis de Mauris retulit, eo loco nobilissimam, Sole etiam à cursu retento, quo dies longior, & major est hostium fugientium strages.* Certe ædes illa sacra Deiparae consecrata, in victoriae partæ à Christianis æternum monumentum, usque hodie Hispanicè nuncupatur *Santa Maria de ten tu dia*; nam ad *Mariam*, ut potè ad *Solem* mysticum, (ex Raymundo *Raym.* Jord. *Jord.*) ad fontem *lucis* *Maria Sol* (ex Gregor. Nicom. orat. 1. in *Annum- tiat.*) ad *Matrem lucis & diei* (ex *Mater diei* Gregor. *Hymn.* Nicom. But. *Hymn.* Grac. But. *Helychius.* Giselbert. *Giselbert.*) magni Ducis præstantis *Pelayi* directa est oratio. Si enim *Sol* mate- rialis, à Pontano passim fons & pater *Pontanus.* lucis, sive diei dicitur, & veluti *Sol lucis* astrorum dux & princeps à Cicerone pater & laudatur 1. de nat. *Deor.* & 1. *Tuscul.* *dux.* *Cicer.* sic nostra ductrix, bellatrixque *Maria*, animatus ac mysticus extat *Sol*, cuius juvamine, auxilio, & statione propitiâ victorias tam temporales, quæ spirituales summa cum felicitate nanciscimur. Sola enim *Maria* (post Christum solum & *Solem*;) sola ut *Sol* Fidelium ductrix, strenuaque bellatrix suum detinuit diem, sparsa per longa tempora luce: sic diem protraxit in longum, ut è Turcis amplam Catholicæ sui obtinerent victoriam. Idcirco supra citatus *Placid.* *Nigid.* *opuscul. 4. serm. 2. in die Purificat.* inquietabat: *Meministis olim in Hispania ex Turcis qua victoria, & quæ am- plia reportata est per Mariam.* Maria enim quasi sui Filii quodammodo, ob auxilium Fidelibus impertien- dum, æmulatrix divina, similem per

se victoriam de Mauris obtinere cu- ravit, qualem in *Iosue* strenuo duce, quondam *IESVS*, in illo delineatus, de Gentilibus reportarat.

Meritò hoc Turcarum insigne mi- litare, *lunam* sive *semilunam*, vexil- lum illud cœleste in Pathmos *Maria* suis conculcabat plantulis victoriosis in suorum argumentum triumphorum: nam *Maria*, ipsorum victorum viætrix, & ea suppeditat quæ bellatrix lumina, quæ alias gloria fæse in triumphis jactabant. Esto quod *Iosue* non solum Solis lucem desiderasset, ut vinceret; quia *Luna* etiam *Mariæ* symbolum est, ipsius indigens splen- dore, Dux Israëlitarum clamavit: *Et luna contra vallem Aialon ne movearis.* Benè stat, quod Christus sit ve- ræ, in primoque sensu *Sol*: verumta- men *Maria* hoc in certamine, tam in *Solis*, quam in *Luna* hieroglyphico designatur, ut imagine dupli ad suorum concurrat victoriam. Hinc quasi mysteriose pro *Maria* lunæ mysticæ panegyri, *Rabbi Kimhi* foliummodò *Luna* ultimam attribuens debellationem hostium in *Josuadum* consti- tui, scribebat: *Luna quoque tantisper fixa hast, dum profligati hos- prius effent.* Sic enim materialis lu- na quosdam ex se occultos victoriales emittit influxus, ita ut à *Iove* ejus fuerit in agone imploratum subsidium, juxta illud *Livii apud Raviu-* *Epith.*

Praliumque ante lucem, sed perno-
Luna erat.

Sic mystica *Luna* Virgo Deipara, signatim suis deprecationibus in vi-ctorias Fidelium influit; nec solum per se ipsam, sed sua per symbola; nec tantum per symbola sua, sed etiam per suum umbræ umbram, quod dignam exaggerationem inducit. Omitto *Mariam* in *Iosue* triun- pho ad victoriam in triplici fuisse imagine visam; quippè figuratam in *Sole*, *Luna*, & humili *Aialon* valle: dicit enim *Ossunensis* serm. 10. in Do- minica 4. Advent. hæc: *Maria vallis est Victoriae, figurata in valle, ubi Jo- suë contra civitatem posuit insidias.* In cœlis effigiata in *Sole* & *Luna* pugnabat *Maria*, in terris facta vi-ctoriae vallis prætabatur pro suis. Ita- que si *Sol* curreret & occideret, pro- sequente ipsum à longè *Lunâ*, circa

Ossunensis.
Maria est
vallis vi-
ctoriae.

Florus
lib. 2. Hist.
Luna, alias
Mariæ um-
*bra, vi-
ctorias sua lu-
ci umbra*
reportat.

Taciturn.

Genes. 6. 11.
Vers. 16.

Richard.
Laur.

idem.
Maria Lu-
na qualiter
nos in nocte
illuminat
& miseriatur
in fine, id est exentibus de peccato;
&